

f

Birwa history.

Ser 666

10
14

RP. 1-4
1b

Birwa history

C. Mohwasa 8/57

K34/57.

Sethsaba sa Babirwa e be e le se sexolo mehleng ya pele.

Ba bina Nare, ba bina Leebu. Boxoloxolong, Matebelê ba seso ba ~~xxxxxx~~ thswenyesma dithsaba tsa Transvaal, sethsaba sa Babirwa se be se axile Nareng kwa Bopedi, naxeng e ngwe e swaraxaneng le ya Umamabolo le Bolubedu.

Komme Babirwa ba a xaxana dihlôpha tsepedi. Se sengwe sa eloxa; zwa sala se sengwe. Ba ba tlôxileng ba be ba buswa ke kxoši ya bôna Maxotlo-o diala. Ba spelâ ba leba Bodikela tusatši. Komme ba axa felong mo xo axilexo Batlokwa lehono. Fao ba thômile xo lema, ba re "kè Makxohlo-o-diala e a re rutileng temô".

Ka xo xapeletšwa ke ditaba, le Moferefere o tsoxileng sethsabeng, le dithsaba tse dingwe, Babirwa ba khuduxela Bodikela xape-xape. Komme ba busa ba aroxana. Seripa se sexolo sa ya xa ~~Mangwato~~, se sengwe sa batamela dithaba tsa Ngwala kxaufsi le O di. Ba nyakile xo axa xôna. Fêla ba khumana xo šetše xo dutše dithsaba tse dingwe dithabeng tseo, e lexobamasala le Barapanyane. Ke xôna xo tsoxilexo ntwa e thata. Ba lwana, hlôxô; xo fentše Babirwa. Manaba kamoka a thsabêla moše ola wa Odi. Malapa a sala xò se na motho, me basadi ba Babirwa ba apea Maxôbê maropeng a ba be thsabileng.

Ka moraxo xa pušô ya ya dikxoši tse dingwe Sethsaba sa nyaka madulô a mangwe xape, komme sa axa dithabeng tsa Tolwe tsa kwa mošola wa Mokxalakwene. Kxoši e kxolo ya bôna e be ele Byalopê, motho yo bohlale bya ruri. O lekile xo busa naxa ka moka e kxolokxolo ka thokô ya Borwa ya Odi.

Kè xône a romileng ditona tsa xaxwe xo phatlalala le dithsaba, xore di tlalê ka xo hle di tseê naxa. Dithsaba tse dingwe tsa tla Bodikêla-tsatî xo axa xona. Tse dingwe tsa ya Bohlaba-tsatî. Tse dingwe xape tsa y batamel dinaxa tsa Bakananwa, le Batlokwa, le Batswetla. Ditona tse ka moka di be di dumelâwe lebollo la tâna. Fela ditaba tse dikxolo ba diisa mousatê o moxolo xo ohlolêlwa xôna.

Ka mokxwe o byalo sethsaba sa tsea maatla, xomme sa kxwahla xaxolo, xomme dinaxa tsa sôna ya ba tse dikxolo

Xomme xwa direxa ka moraxo, xe babeile kxoši e ngwe e mphsa ya bôna kxoši yeo ya xane xo khunêlwa diala tsa boxosi. Xobane ka mokxwa wa boxosi bya kxalê ò be a thswanetse xo kôpana le badimo ba xabo. Xomme fao a thsoxa xaxolo. Me ka mokxwe o byalo a pelelwa xo phetha tse tsa boxosi me a thsaba. Ba mo latela; xomme xe ba mo thswere, ba mmuisetse mošate. Eupya xa e le modirô wo wa xo kxahlana le badimo ba sethsaba ntlong ya boxosi wa mo palêla ruri. O be a thsaba badimo bao, xobane ba iponexatse ka sebopexô sa dinôxs. Xomme ba mo fa leina la "mothsabi", ba re "O thsabile boxosi. Xomme ke' ka molato wa ditab tse tsa xaxwe, xe sethsaba se thomile xo fôkôla le xo boyela moraxo. Ba re: "Badimo ba thoxetse sethsaba!" Poifô ya kxoši ya mo hlokiše maatla a xo tiisa boxosi bya xaxwe. Ditona tsa thôma xo monyatse. Lapec tsa xuna xo ipea ka tlase xa xaxwe ka thswanêlô. Sa mafêlêlô ba mo tloxêla, xomme ba ya ba ikkêthels èkkxam dikxosi tse dingwe tse maatla tse, ba axileng kxaufsi le dithsaba tsa tsôna, xomme ba kxomarela dikxosi tse maatla tse.

Ser 666

Ba ba bangwe xape ba thôma xo ipusa ka noosi. Ka mokwua o byalo maatla a sothsaba a fôkôtsexa xaxolo. Xwa ba xwa ſala sethsaba se senyane fêla. Ke sona se thsaba sa Tauyatswalwa. Baba aroxanexo le sôna ka lebaka lelo, ke Kôbe a morua-a-nare, sekxobs-dinaxa-a-tloxa.

le Maela a moleba. Ke yena sodi le lexolo maela ra le phusa la tswa xongaza nonyana la tswa Nthsa (Phuti) ra xo welela. Ke yena xa a tseba xo dula naxa maela o dutse mekwakwaileng mebileng ya dikoloi. Ra sekwxeele sa thôka maela se se reng se ile madisô ba a ſala ba se nyakela xore re klimxzâkku tlo sôka kang meroko. Ke yena Morwa mmaphalana dikxomo difeta maela xa a dibôna, aka dibôna molaba a ka thôpa morwa mmaphalana le Mamadi, le Lehong mokxapha a kwena. Rakwena Nwela mafotlo a ſale se xolo xa se e sohle bo dibeng. Le Serumula sa moloi a mosima motho wa raka tsá pudi se dibone xo bataxana bo nwang bo xare xo hloxo. le maunatlala a bodiba seseku ra mokobane. le Sebone Mahlo a Babirwa le Makhura a Moleba a Thsukudu makhura xa a ya Tsepale o khatla ka Lérê (patla) la thsipi se hlakô a rwele morudu.

¶ Sethsaba se se setseeng sa ſala e le se se nyenganele sôna sa tswa diripa tse pedi. La baka la xo lwela boxoši ke ntlong ye kioloxwa seke xwa tswala Mošimane e be ele mosetsana Ke moo xo thomileng Moferefêrê. Ba ba ngwe ba re "Mosetsana yo ke yena kxoši o tla tswala Mošimane ya ba xona makxa-o xano.

Ba xo ema le mosetsana yo leina la xaxwe e beng ele Motepa ya ba ba xadotepa.

Ser 666

Ba le ba buswa ke kxoši Ngakô ka lôna lebaka leo Matebele a
boêla a e tla xo xapa dikxomo. Fêla.

Ba Tauyatswalwa baipona sebaka sa xo thsaba. Ba rête
kxosi ya bona ka dirêtô tsa xore
Mirwa wa mmatotôlê molotôla mphalê
Moxana pudi e ja mphale
Sese sweu bafa Mabowa,
Mafsi a kxomo xa ba fe
Phukhula! Rakxomo! Di ſiisa mosupi
Kxomo dipalela Matebele!

xomme kxoši Ngwako a bolawa ke Nare ka letšatši le lengwe,
xe ba ile xo tsoma. A latelwa ke Kxabedi sebohlale sa xa
ngakô, Sebohlale o ~~mmak~~ hloma maru thabeng o hlome makxwareng
o ba o kame o kame bo Ditathšu tsa Malôba. Yena a la telwa ke
Kxbuki boxošing. Yena o hwile ka ngwaxa wa 1907. Xomme xwa
śala lesoxana, morwa wa xaxwe. Bare ke Moyaxabo Tauyatswala.
A tsena Sekoli kwa ~~Mmakkodu~~, 'mme a kolobetswa ke moruti
Jonas, 'me a amoxelwa ka leina la Samson. Lebaka ka moka xe
e sale e monyane, xo be xo buša Sekhwiri wa ntlo ya bobedi ya
kxoši. Xa e le lehono sethsaba sa Tauya-tswala se fetoxile,
'me ya ba batho ba bafsa le ka mekxwa leka mediro ya bôna.
Ba tlositše lebollo le dipino tsa seheitene, le di nntši tsa
mesepelo ya mebe ya kxalê. End. S. 666

Ba axile Kêrêkê, xape bona le sekolo.